

NAPREJ

Glasilo jugoslov. socialno demokratične stranke.

Izhaja razen nedelj in praznikov vsak
dan opoldne.

Naročnina po pošti z dostavljanjem na dom
za celo leto K 36.—, za pol leta K 18.—, za
četrt leta K 9.—, za mesec K 3.—. Za Nem-
čijo celo leto K 40.—, za ostalo tujino in
Ameriko K 48.

Posamezna številka 14 vin.

Št. 117.

V Ljubljani, sobota dne 25. maja 1918.

Leto II.

Nacionalistična politika.

Nič kruha, nič moke, nič mesa, nič masti in
ne mnogo drugega, s čimer bi se mogel človek
približno preživiti. Zato pa slišimo temveč na-
cionalnega vpitja in politične zmedenosti, pome-
šane z brezobličnimi policijskimi odredbami. Vsi
v Avstriji, ki niso vojni dobičkarji in večji zem-
ljiški posestniki, trpe lakoto. Najhujše trpe ši-
roke ljudske množice v nemških krajih Češke in
v južnem Primorju. Zadnjič je obiskal cesar če-
ške lakotne kraje. Po njegovem posetu se je na-
kazalo najbolj prizadetih delom onih krajev
več milijonov kron v olajšanje bede.

Živil se prebivalstvu ne more dati, čeprav
se jih vsak dan na stotine onesvesti in pogine
vsled gladne bolezni. Kdor v češkem obmejnem
ozemlju le količkaj more, ta pobegne iz dežele,
na Saško ali Bavarsko. Nemški nacionalisti ima-
jo druge skrbi kakor pa za gladno prebivalstvo:
nacionalne »belange«. In tako je Češka dobila
razdelitev v okrožja. Lajk v nacionalistični
mali kramarini ne bo vedel z odredbenim potom
ustanovljenimi okrožnimi glavarstvi pričeti nič
dravega. Kaj morejo izpremeniti na nacionalnih
vprašanjih, ki groze Avstriji s propadom? Ona
izpreminjajo le deloma oblastveno inštančno
pot, toda prebivalstvo ne dobi nobene pravice,
ne ojačijo sanoupravo niti najmanj in podre-
ne politično upravo občutno. Edina prednost,
željo prinese v narodnem oziru, je nekoliko
boljša nacionalna omejitve nekaterih okrajnih
glavarstev. To bi se moglo tudi zgoditi brez
ustanovitve okrožij. Čemu so se tedaj osnovala
okrožja? Vidi se le en vzrok: Nemški naciona-
listi so se kujali proti vladi.

Pobuna nemških nacionalcev Češke je se-
daj udušena, zato pa je pokoncu tembolj češki
meščan. Pravi se, da, vpije se v svet, da je nje-
gov odpor veleizdajalski. Nismo sicer nobeni
zapriseženi cenilci na polju veleizdajništva in
tudi prepošteni, da bi lastna dejanja cenili kot
lojalna in postavna, ona političnih nasprotnikov
pa smatrali v vsakršnih primerih za veleizdaj-
niške, tedaj tudi ne vemo, kako naj se cen-
jajo naših gospodov nacionalistov. Gotovo
vemo le, da pridri Avstriji take vrste vladanja
zelo slabo. Dobe se sicer ljudje, ki tu zatrujejo,
da prenese Avstrija vse, toda za nas to ne velja
kot prepričevalno. Tudi ne verujemo na izdrav-
ljive učinke policijskih odredb, katere uporab-
ljajo proti češkim nacionalistom. Saj ni prvokrat,
da se, ako ne pomaga nobeno sredstvo, zateče

k policiji. Toda nikdar se ne posreči, da bi se
z njo zakrivljeno popravilo. Zdi se, da je z go-
spodom Seidlerjem na kmalu nekoliko mlajša
generacija, ki nima še mnogo izkušnje. Stari po-
litiki v kolikor so se dali poučiti, vedo, da se s
policijskim v Avstriji ne da mnogo opraviiti,
zlasti, ako manjka moč, da bi se izvedla do
skrajne konsekvence. Seveda se bo potem
vprašalo, kaj se naj stori potem, da se napravi
red v državi, ki je tak, kakor je rekel Körber.
Lahko na to ni odgovor. Gotovo je le, da tako
ne gre, kakor si predstavlja gospod Seidler in
hočejo imeti nemški nacionalisti.

Ker se je stvar na Češkem tako ponesrečila,
hočejo nemški nacionalisti osnovati na jugu drž-
žave neko protitež. Tu gre morda danes še z
okrožji, a koravno tudi ne po vzoru čeških
okrožnih glavarstev. Toda kar naj bi bilo na Če-
škem zdravilno sredstvo, se proglašja pri nas
kot strup. Nemški nacionalisti so skromnejši:
drugega ne zahtevajo, kakor zasledovanja ve-
leizdajalcev. Gospod Seidler je sicer glede na
izvedbo Czerninovega plamtečega govora na-
povedoval ukrepe proti jugoslovanskim dekla-
racijam, a obesili niso še nikogar. (Izdali so pa že
neko odredbo.)

In zato so se zbrali južnoštajerski nemški
in nemškištarski župani, katerim se pridružijo še
Nemci s Kranjskega in, zlasti iz Kočevja, da po-
vedo »cesarju, kako sodi nemško ljudstvo o po-
milostjenih čeških veleizdajalcih. Poročali bodo,
kako se je razširila jugoslovanska deklaracija in
izrazili nejevoljo, da jo trpe državni činitelji.
Tako piše neki spodnještajerski list, ki še pripo-
minja, da bodo župani povedali cesarju tudi, da
se nemški narod ne strinja z nazorom nemških
poslancev. Glede nato pravi »Arbeiterwille«:
»Ko bi prinesli župani namesto denunciacije
vrečo moke, bi storili za vzdrževanje države
nekoliko več, toda to bi ne bilo nemško »mo-
žato«. Spoznanje, ali so gospodje deputantje v
vojnem času živeli enako kakor široke mase in
kako so do nove žetve preskrbljeni z živili, bi
bilo za nas, ki spadamo tudi k nemškemu na-
rodu, večje koristi. To so le misli. Toda vpra-
šanje stavljamo v vsej javnosti in vsej odločno-
sti: Kdo je podelil gospodom pravico, da go-
voje v imenu nemškega ljudstva sploh ali tudi le
v imenu štajerskih Nemcev? Ne vemo, če bodo
ob tej predstavi sodelovali tudi krščanski social-
ci z njimi, zakaj nemški nacionalci na Štajer-
skem so najslabša stranka v deželi. Kričanje in
trebuh jih pa zadostno ne legitimirata, da zasto-
pajo ljudske množice.

Nacionalisti ne pomislijo, da se igrajo z ne-
varno igro. Široke ljudske plasti moré danes
vse drugačne skrbi, kakor kričanje o »nemških
visokih ciljih«, kakor so sedaj prekrstili svoje
»belange«.

„Poglobitev“ nemško- avstrijske zveze.

»Arbeiter-Zeitung« slika v nekem članku domenke
v nemškem glavnem stanu o usodnih učinkih »sred-
njeevropske carinske zveze«.

Ni težko uganiti, pravi list, kaj nam prinese sred-
njeevropska carinska zveza: carino proti Nemčiji bomo
v najboljšem slučaju pustili neizpremenjeno, deloma jo
nadomestimo z drugimi, enako učinkujočimi protekcio-
nističnimi sredstvi; drugim državam bomo pa carino
zvišali. Kakšen učinek pa bo imelo to zvišanje carine
nasproti drugim državam? Ko se je prvč pojavil na-
črt srednjeevropske carinske zveze, je ententa takoj na-
povedala protiukrepe. Na pariški gospodarski konfe-
renci so predlagali tri stopnje carine ententnih dežel:
najnižjo za zaveznike, srednjo za nevtralce, za cen-
tralne države pa visoko kazensko carino. Temu načrtu
so takrat nasprotovali celo mnogi ententni pristaši. Ka-
kor hitro se je pa izvedelo, da v nemškem glavnem
stanu resno mislijo s srednjeevropsko carinsko zvezo,
je takoj oživela tudi zahteva carinske zveze med enten-
to. Gotovo je, da se bodo, ako se Nemčija in Avstro-
Ogrska tudi gospodarsko zvežeta proti ententi, tudi en-
tentne države gospodarsko spojile proti nam. Ako si
osrednje sile med seboj dovolijo carinske ugodnosti,
stori isto tudi ententa. Bržko osrednje sile zvišajo ca-
rino proti drugim državam, bodo tudi ententne države
zvišale carino nasproti nam. In uspeh? Poostretev go-
spodarskih nasprotij, ojačenje varstvenega carinstva, po
vojni nadaljevanje vojne s sredstvi carinske politike,
trajno podžiganje političnega sovraštva z gospodarskim
in gospodarskega s političnim! To bodo učinki srednje-
evropske carinske zveze!

Nadaljevanje vojne z gospodarskimi sredstvi je pa
baš za osrednje sile največja nevarnost. Po vojni nam
bo treba prekomorskih sirovin gorastne množine:
bombaža, kož, jute, bakra, gumija, fosfatov, oljnatih
rastlin itd.! Vsega tega nam je manjkalo, zaloga bo pa
daleč zaostajala za ogromno svetovno potrebo. Čez vse
to pa razpolaga ententa. Lahko nas udari strahovito
težko, ako nam ukrati te sirovine. Nafta bo torej v ko-
rist, ako se umknemo vsakemu gospodarskemu boju po
vojni in se takoj zopet ustanovi enakost trgovskih raz-
mer med vsemi deželami.

Ali bi ne bila resnična blaznost, ako začnemo s tem,
da prekršimo princip enakega gospodarskega ravnanja?

LISTEK.

Ivanka.

(Konec.)

Namazal ji je že četrtič kruhek s sirovim maslom,
pa ji položil v njena majhna usta in ji rekel počasi:

»Jaz sem vendar v resnici srečen.«

»No, ali sem te nalagala? Ni-li moja sobica lepa?
Ali ne bo postelja čista in dobra?... In popolnoma te
pustim v miru, popolnoma, popolnoma.«

Iz bluze potegne majhno uro.

»Polnoči je. Konec z veseljem! Kaj neda, bluzo mi
boš pa še odpel?«

Gnidovec bi bil to rad storil. Toda dolgo bivanje
v fronti ga je nekoliko spravilo iz vaje.

»Presneto, je kakšen vojak neokreten!«

Rrrr! je odpela bluzo, jo slekla in potegnila rokava
vun, spustila jo proti tlu, sezula čevljičke in snela no-
gavice ter skočila v posteljo.

»Ugasniti mora pa gospod medved!« je zaklicala še
in potegnila odejo čez glavo.

Stražmojster Gnidovec se ni sčel tako hitro. Ur-
nosti ni vaju.

Toda pet minut pozneje je bil pač že gotov in rav-
no hoče obrniti plinov petelin.

»Stoj!« zavpije Ivanka.

»Kaj se je zgodilo?«

»Samovar!«

»Ni obrnjen?«

»Ne. In več, zakaj? Pripravila sem zate gorko vo-
do. Vzeml jo in umij se še od glave do noge.«

Duh dobre matere se je oživel. In Gnidovec je ubo-
gal, sčel se popolnoma in se pričel počasi umivati.

»Ne bom gledala!« je zatrievala Ivanka in res po-
tegnila odejo čez glavo.

Naenkrat skoči s postelje.

»Kajne, bedaček, po hrbtu se sam vendar ne moreš
umiti. In on hoče biti tudi čist.«

Pa ga je drgnila z milom in ga umila, posušila in po-
tolkla po njem ter zbežala zopet v posteljo.

»In sedaj si spravil vso nesnago sveta od sebe. U-
gasni luč in pojdi spat.«

Gnidovec si je pojasnjeval njen skromen stavek v
drugačnem zmislu.

Šel je k mizi, vzel košček sladkorja v roko, obrnil
plinov petelin in stopil k postelji.

Prenel je deževati.

Videl je skozi šipe, zvezde, ki so metale žarke iz
raztrganih oblakov na nebu velikomestja tja do njegove-
ga srca.

Kar se prikaže mesec in razsvetli vso sobo kakor
srebrom.

Stražmojster Gnidovec se je sklonil k Ivanci, ji izro-
čil majhen sladkorek in se vlegel.

»Ti!« je slišal po majhnem odmoru njen glas.

On je molčal.

»Ali že spiš?« ga je vprašala zopet.

»Kaj se je zgodilo?«

»Veš, hotela sem ti le povedati, da ne boš mislil, da
sem vedno le vesela in razposajena.«

Gnidovec je poslušal.

»Veš, umem prav dobro, kako je s Teboj. Vidiš nas
v sobah, pod mirnim nebom, prebiješ od vsega le par
dni, veš pa, da te od nas loči cel svet. Saj ne gremo tja,
kamor greš Ti.«

Ona je molčala.

»Z nami deklicami, ki žive tako, kakor jaz, skoro
ni drugače. Tudi nas loči en svet od drugega. Stane nas
le eno uro. Toda kam gremo na koncu, kdo bo šel z
nami?«

Stražmojster Gnidovec je čutil bitje svojega srca.

»Ali si videl množico razglednic po stenah?« je pri-
čela Ivanka zopet. »Ali misliš, da sem jih obesila iz sa-
me prešernosti? Oh, vredne so toliko, kakor Tvoja od-
likovanja. Izvirajo od onih, ki so nas hoteli napraviti
bolne in slabe, neumne in vdane, brezsrčne in grešne.
Da vem, kako poln je svet teh ljudi, ki se klatijo po
vseh smereh neba, zaradi tega zbiram te razglednice,
zaradi tega jih razobešam... Če me boš zasmehoval.«

Umolknila je. Gnidovec je prisluškoval. Vedel je se-
daj: tu se izpoveduje srce.

»Tedaj ne posmehuj se mi, saj imama tako lepo
željo!«

Mesec je vrgel široke žarke v sobo, prav na poste-
ljo. Ivanka se je vsedla.

»Želela bi namreč, da bi to, kar si mi obljubil, tudi
izpolnil... Rad bi enkrat ležala poleg moža, kakor...
da, kakor bi bil moj brat, moj prvi, moj edini brat...
Jaz nimam nobenega. Nobenega nimam na svetu. Vidiš,

z vsemi državami? In ako to že težko odgovarja interesom Nemčije, tem manj more biti to v korist nam. Zakaj mi moremo dobivati prekomorske sirovine sploh samo takrat, ako bi mogli dobiti v inozemstvu velikanske kredite; s skromnim našim eksportom, ki ga zmoremo, jih ne bomo mogli plačevati. Ali bi ne bil samomor, započetjati gospodarsko politiko, ki nam trajno zapre newyorški, londonski in pariški denarni trg in nas popolnoma navede na že itak preobloženi in za izadovoljitev naše potrebščine nezadostni berlinski denarni trg, kar bi strahovito zakasnilo zgradnjo našega narodnega gospodarstva in popolnoma onemogočilo, da obnovimo našo valuto? Dvomimo, ako gospodje Burian, Arz in Hohenlohe, ki so v nemškem glavnem stanu skovali gospodarsko zvezo, samo slutijo, kakšne težkoče prizadenejo in kakšen pomen imajo ti gospodarsko-politični problemi. Po eni stvari bi bili ti gospodje vendar lahko vprašali: kako hočejo v avstrijskem parlamentu dobiti večino za ta načrt? Ali pa mislijo znati, da se taka odločitev o vsej bodočnosti našega narodnega gospodarstva avstrijskim narodom lahko kar oktroira? Znaniti pa mislijo, da se je, ako ta zasnova zveze ne odgovarja volji narodov, treba odreči ne osnovi nego odobritvi ljudskih zastopnikov?

Politični pregled.

— Cesar Karel in cesarica Cita sta se iz Carigrada odhajajoč mudila 22. t. m. še v Sofiji, dne 23. t. m. pa sta se ustavila za približno eno uro v Belgradu, kjer se je priredila pred kolodvorom vojaška parada. Cesar je nagovoril več vojakov in častnikov.

— Kako sodi o policijskih odredbah »Arbeiter-Zeitung«. Na kratko smo že poročali o stvari, zdi se nam pa to tako važno, da navedemo tudi ta izvajanja. Povodom slavnosti v Pragi je prišlo do državi sovražnih da, celo do dogodkov veleizdajniškega značaja. Tako utemeljuje praška policija svoje odredbe. Glavni vzrok zločina so jej, kakor se domneva, bile kokarde Jugoslovancov v narodnih barvah. Tista slavna policija menda ne ve, da so belo-modre-rdeče barve zakonite zastave kranjske dežele, oziroma (v drugačni sestavi) hrvatskega naroda, in ne ve, da so pod temi zastavami našli jugoslovanski polki korakali v boje, v katerih so prelili potoke krvi za — državo. Sedaj pa so veleizdaja edino zato, ker slavna policija potrebuje pretvez za persekucije. List pravi: Kaki dogodki so bili to, nam policija ni povedala. In označba z »vleizdajalskimi« ne more po prekomerni rabi te besede računati na vtisk. In jasno je tudi, da ti »dogodki« — pa naj so bili kakršnikoli — niso bili odločilni v praških dneh. Mišljenje je bilo, ki je navdajalo ta slovanski sestanek — mišljenje, ki niti ne potrebuje besed, ker govori že samoposebi. Čehi so sedaj, kakor znano, na slabem glasu, in že občevanje z njimi zadošča, da pride kdo pri »merodajnih« činiteljih na slab glas. Toda ta slabi glas Čehov ni ovzal, da ne bi bili nemški narodi naravnost silili, da se sestanejo s Čehi in se izjavijo solidarne z njimi — pred vsem v nevolji proti sedanji državi. Saj je bila le kulturna slavnost in gotovo ne bi bilo bodlo v oči, ako ne bi bili prišli. Ali hoteli so priti. Bilo je pač v ideji stremjenja narodov Avstrije, ki se čutijo zatirane in oškodovane. V tem pomenu je pomembno, da so se dali zastopati tudi narodi, ki jih sicer ob takih prilikah ni bilo videti, n. pr. Poljaki in Italijani. Da, Poljaki, ki so došli, ne zastopajo poljskega kluba — kakor se to naglašava v tolažbo nemškemu, parlamentarno večino tvorečim strankam — to utegne biti resnično. Gotovo pa je, da udeleženci s svojim obiskom veliko bolj izražajo razpoloženje poljskega naroda, nego pa poljski klub.

sosede imajo skrbi za one, ki so daleč od njih v nevarnosti. Ako udarja po šipah, stokajo in reko: V tem viharju mora moj mož, moj brat iti na patroljo. Ako sijje solnce, se oddahnejo, češ, da bo to njih sinovom na bojišču olepšalo ure... Oh, te skrbi so tudi še ostanek sreče... Kje je moj brat? Moj mož? Moj sin?... Nikogar nimam v bližini, nikogar v tujini. Kdor nima nikogar, da bi ga ljubil, ta se tudi nima tresti za nikogar. Ako pa si ti danes pri meni, drugače kakor vse te stotine mož... in ti pojdeš zopet in sploh ne misliš nikoli več name... tedaj hočem misliti nate celo večnost. Potem sem našla enega, ki ga morem ljubiti... Na cesti sem te videla, s težkim nahrbtnikom, sem te povabila k sebi, ti nisi hotel iti, pa na koncu si vendar rekel: Jaz sem pač v resnici srečen... v resnici srečen... čen...

Ta stavka je ponavljala dva-, trikrat počasi, vedno bolj tiho, počasi in sanjavo.

Potem je Gnidovec slišal enakomerne dihljaje globokega spanja.

Ko se je prebudil, je nekje ravno bila osem ura. Štel je udarce in odprli oči. V sobo je prav praznično sijalo jutranje solnce. In videl je poleg sebe ležati Ivanko. Spala je. Odeja je padla čez pleča. V zmršenih, širokih kitah so ležali gosti lasje bujno po licih, vratu in prsih.

Na njenem obrazu se je zrcalila dozdevna nagajivost. Šele sedaj ga je privezala njena ljubkost.

Pomembno je tudi italijansko zastopstvo, v katerem imenu je poslanec Conci naglašal na slavnosti, da nobena stvar ne združuje tako kot skupna nesreča, enaka pretrpljena preganjanja. Ni težko razumeti, da narod, ki se je moral vedno potuhnjovati, ki je bil vsa štiri leta zatiran, išče prve prilike, ko more svobodno govoriti, in da njegov govor veča skupno navdušenje. Toliko jih sedaj zmerjajo z veleizdajalci, da ni nobeno čudo, če se sestajajo in ugotavljajo, da jih vendarle — ni malo. Borne policijske odredbe morejo krotiti »dogodke« ali mišljenju ne morejo do živga. In istotako ostaja, četudi mogotci na Dunaju nočejo čuti tega, ter menijo, da je spravljajo s sveta s tem, da je označujejo z veleizdajalstvom. Vsi ti narodi nočejo imeti nič opraviti s sedanjo avstrijsko državo. Občutijo jo kot motenje njihovih narodnih idealov, in vsi so uverjeni, da se njih ideali izkažejo kot močnejši. Kaka otročja bedastoča je to, če se misli, da to globoko in močno vrenje, to deroko reko narodnega čustvovanja, potolažijo z odredbami praškega policijskega ravnanja! Te odredbe donašajo le narodnemu ognju — novo hrano!

— Česko časopisje glede razdelitve o krožja. Česko časopisje odklanja okrožne vlade. »Venkov« posveča temu predmetu večji članek, ki pa je do polovice zaplenjen. Iz preostalih mest besedila se da sklepati, da se obrača članek po ti štajerskim, koroškimi in tirolskimi nemško nacionalnim izjavam. Dalje pravi članek, da je opažati mrzlično prizadevanje med Nemci, ki hočejo zabrisati pomnil na najnovejšo zaroto Nemcev, ki vzbujajo vendar pozornost celega sveta. Ljudje, ki nosijo na glavi cele kupe masla, pravijo, da so patriotje in zahtevajo vislice za češki narod. Socialno demokratični »Pravo Lidu« odredka odredbi zakoniti značaj in pravi, da ni imela vlada pred očmi nič drugega, kakor da si kupi v parlamentu večino in si zajamči trajno podporo pri nemških nacionalcih. Vlada je prepad med narodi le še bolj poglobila in nastopila skrajno nevarno in strmo pot. »Narodni Politika« pravi, da bi bilo to, kar je vlada pri nas ukrenila v vsaki drugi ustavni državi nemogoča stvar. Delo dunajske odgovorne vlade je v hudem nasprotju s spomnila vredno izjavo, ki jo je izrekel pred poldrugim letom monarh pri nastopu vlade. Vlada se je zoperstavila s tem svojim delom mnenju in mišljenju pretežne večine državljanov. K rešitvi hude krize s tem nikakor ni pripomogla in kmalu se bo prepričala, da bo nalezela ona, kakor tudi vaka druga vlada, ki bi hotela to odredbo ohraniti pravomočno, na velik odpor.

— Dogovori glede prehrane. Kakor v tem času lanskega leta, so se vršili te dni tudi letos v Berlinu dogovori o zadevi zagotovitve ljudske prehrane v zadnjem četrtletju potekajočega gospodarskega leta in o prehodu v novo gospodarsko dobo. Razpravljalo se je o dovozu, ki ga je pričakovati iz Rumunije, iz Besarabije in Ukrajine, ki se bo baže v bližnjem času znatno povečal. O razdelitvi dovoza se je dosegel sporazum, ki odgovarja potrebi v poštev prihajajočih dežel. Preskrba kruha v Avstriji bo baže odslušanje se bo pokazalo že v bližnjem času. Tudi glede gospodarstva z novo žetvo se je dosegel popoln sporazum.

— Ogrski minister za prehrano o vprašanju prehrane. Poslanska zbornica je rešila včeraj zakonsko osnovo glede pristojbin pri prenosu imetja. Na koncu

Na njenih kakor vprašaj napol odprtih ustnicah pritisniti poljubček, pritisniti se na njenih laseh, meriti se z močjo njene odpornosti, priviti jo na svoje prsi, na svoje rameni, na svoje boke!

Toda spala je tako resno! Med očmi je bila opominjajoča poteza. In njena usta — zdi se mu — da mu še enkrat govore:

»Izpolni, kar si obljubil! Spominjaj se me, vrli neznanec, resnični človeški brat! Ne pojdi kakor vsi drugi! Daj, moje srce, še dolgo pripovedovati o tebi! Bodi v mojem življenju pravljica, kateri mi ne veruje nihče, ki pa je le resnična...«

In Gnidovec je vstal.

Potihoma se je oblekel, gorske čevlje je postavil k vratom, na mizo je položil še raznih jedil, k njim še par desetkronskih bankovcev in je napisal poslovljni pozdrav na listek.

V nogavicah se je priplazil k njenemu šotoru, se pripognil nad nje vroči, sladki, v spanju se zibajoč obraz in je poljubil plašno njeni sočnati ustnici.

Solza se je posvetila na licih. Ali je bila njegova? Mar njena?

Le s težavo se je vzdignil od nje. Previdno je vzel nahrbtnik in čevlje in zaprl zopet tiho vrata za seboj.

Kakor v snu si je zunaj na stopnicah obul čevlje, kakor v sanjah je šel po njih dol. Čutil je, da se je vračal iz vzvišenih misli v navadno vsakdanjost.

Kakor v sanjah je stopil na cesto, prehodil jo in šel par korakov.

Sedaj se je razlegel Ivankin glas v daljavo: »Ti!... Ti!...«

seje pa je razpravljaj ogrski minister za prehrano, princ Windischgraetz, o vprašanju prehrane v prihodnjem letu in izjavil, da niti ogrska vlada, niti organi zunanje politike monarhije niso prevzeli glede prehrane v prihodnjem letu nikakršne obveznosti. Namen pogajanj, ki se pravkar vrše med centralnimi državami, je v glavnem ta, da se omogoči neovirano prehranjevanje zveznih držav v prihodnjem letu. Ta pogajanja so potrebna že zato, ker je ustvaril mir na vzhodu popolnoma nove razmere. Sovražna blokada sili Avstrijo, prepričati Ogrsko, da naj smatra monarhijo za skupno prehranjevalno ozemlje. To pa se more raztezati le v osrednji in vzhodni Evropi. S tega stališča je treba tudi to vprašanje proučiti, posebno, ker stoji monarhija pred odločilnimi ukrepi s svojim sosedom. Pri bolj ali manj ugodni letini bomo mogli razpolagati s preostanki žetve, ki jih bomo lahko izrabili v gospodarske koristi. Letos nas je izučila izkušnja, da moremo računati le na to, kar je zapljenega. Ker pa ni ničesar zapljenega, je smatral minister za potrebno, da začne pogajanja. Izjavi, da bi Avstrija v zadnjih letih ne bila trpela toliko lakote, ako bi bila uredila svoje prehranjevalne razmere že ob pričetku vojne, kakor je storila to Nemčija in deloma Ogrska. Minister je pripravljen, v vprašanju prehranjevanja skleniti s sosednimi zveznimi vladami pogodbe, ki ne bodo zavarovale le ogrskih živilskih pridelkov, temveč bodo oskrbele deželo tudi z drugimi potrebnimi izdelki. Izvršene rekvizicije so bile potrebne, ker so zahtevale to splošne preskrbovalne razmere dežele. Če bi razpolagali s preostanki, bi jih radi izročili Avstriji. Minister povdarja, da ni bila sklenjena med Ogrsko in Avstrijo svoj čas nikakršna pogodba glede dobave žita in drugih živil. Dežela je preskrbljena z živili do prihodnje žetve. Za preskrbo armade do 15. junija pa je potrebnih še okoli 5000 vagonov žita. Če je navezana Avstrija na ogrske preostanke, naj krije avstrijska industrija najnujnejše potrebe našega gospodarskega življenja. Končno je minister še izjavil, da rekvizicije niso v zvezi s predlogo vojni reforme in dejal, da se nahajamo še pred zelo težkimi meseci. Ministrove izjave, ki jih je opozicija na več mestih burno prekinjevala, je večina pritrdjevalno sprejela.

— Gospodarska pogodba med Nemčijo in Švicom. Švicarski zvezni svet je v svoji seji dne 22. maja pooblastil svoje posredovalce, da podpišejo švicarsko-nemško gospodarsko pogodbo.

— Proti vojaškemu gospodstvu. Ugledno pariško glasilo »Temps« piše, da spoznavajo zavezniški narodi vedno bolj potrebo odkritosrčne mirovne ofenzive zaveznikov. Treba je — pravi list — da že enkrat vemo, s katerim merilom smemo meriti mir, ki bi ga mogel sovražnik predlagati. Gotovo je torej, da vojna politika zaveznikov ni prava politika, kar bo prišlo do izraza tudi v mirovnih pogojih. Vsako vojaško gospodstvo pa mora biti v prihodnje nemogoče.

— Kühlmann o romunskem miru. Državni tajnik dr. pl. Kühlmann je pretečeno sredo govoril v slavnostni dvorani berlinske trgovske zbornice o mirovni pogodbi z Rumunijo. Izvajal je med drugim: Za Nemčijo vsled geografske lege teritorialne želje niso prišle v poštev; pridobili pa smo znatne gospodarske koristi. Zagotovili smo si izdatno porabo Donave, neoviran promet po železnih in v prehodni brzjavni promet. Ustavili smo tudi potrebne garancije, da nam Rumunija odstopi žito in druga živila, kolikor sploh more odstopiti. Pogajanja v Bukareštu so se vršila v tesni zvezi z zaveznicami, zlasti z Avstro-Ogrsko. Ta tesna zveza je tudi podlaga nemški gospodarski politiki na Balkanu in preko balkanskih mej. Državni tajnik je končal z besedami: Vsa prizadevanja za trdnjšo zvezo na evrop-

Kaj vse je bilo zapopadeno v tem vpitju, ki je preletavalo jutro, polno divje lepote! Veselje kakor porrtost, sreča kakor gorje, neizmerna žalost, iskrene poslovljne želje, slutnje groznih dogodkov.

Streslo ga je pri srcu od sladkosti tega človeškega klica kakor od klica iz pozavne angelja.

Ozrl se je in zagledal deklenco na oknu.

Videl ni več Ivanke, nič več deklence.

Zeno je videl tam, ljubico, sestro, obenem mater. Stala je na oknu sveta in zrla za odhajajočim možem.

»Zakaj me puščaš samo?« sta brbljali njeni ustnici.

»Zakaj ne okušaš moči svoje mladosti?« je vpraševal moker blek njenih oči.

»Kaj te žene proč od okna miru, od vrat človeštva, od jutra ljubezni, ti? Ti! Ti!«

Mahala je z belo rutico.

»Vrni se!« je pomenjalo mahanje z robcem. »In ako bi bil prvi med možmi, tedaj se uči usmiljenosti in sočutja od zadnje ženske! Vrni se! Vrni se! Kaj te žene proč!«

Sedaj je obrnil Gnidovec še enkrat svojo glavo k nebu in zamahnil nazaj: Ostani tam! Ostani le tam! Ako bi jih ostalo le nekaj zgoraj na odprtem oknu človeštva! Ako jih le nekaj ne gre tja, kamor žene mene samega.

Še enkrat se je ozrl, potem je zavil hitro v stranjsko ulico, ki mu je zaprla pogled na okno.

Toda v notranjosti je šumelo kakor v svetlem ozračju svetov in se razlegalo vedno silnejše Ivankino opominjajoče jutranje vpitje: Ti!... Ti!...

(Prosto po »A. Z.«)

skem kontinentu bodo nemški trgovini pobuda, da stre-
mi tje ven na prvotni element resnično svobodne trgo-
vine, na svobodno morje.

— **Ukradeni tajni sipsi.** Rotterdamski »Telegraf«
objavlja presenetljivo vest, da so ukradli važne tajne
spise iz pisarne holandskega glavnega stana. Podrobnosti
še niso znane.

— **Novi zunanji ljudski komisar.** Iz Petro-
grada poročajo: Na mesto Čičerina, kateremu
je bilo le provizorično izročeno vodstvo ljud-
skega komisarijata za zunanje zadeve, je prišel
Sokolnikov, predsednik ruske mirovne delegaci-
je v Litovskem Brestu.

— **Diplomatično zastopstvo svojetske vlade**
v Švici. Diplomatično zastopstvo ruske repub-
like ki je prišlo v Bern, sestoji iz 15 članov. Na-
čelnik misije je Let Jean Berzine. Živel je že
prejele dalje časa v Švici, kjer je študiral pravo.
Bil je član izvršilnega oddelka sovjetov. Med po-
slaniki se nahajajo tudi gospos Polerovskijeva.

— **Pred stavko vojnoindustrijskih delavcev**
v Franciji. »Nouveliste de Lion« javlja, da je sin-
dikatska komora (kovinskih industrij) razglasila o-
bleke na delavstvo, ki grozi s splošno stavko. O-
bleke opominja delavce, naj v trenutku, ko se pri-
čakuje nova nemška ofenziva, ne opusti dela
za obrambo domovine. Nobena minuta se ne sme
izgubiti. Potrebni so sedaj večji napori kakor kd-
arkoli doslej.

— **Republika Turkestan.** Kongres sovjetov je pro-
glasil republiko Turkestan, ki se združi z rusko fede-
rativno republiko.

— **Amerikanci na zapadni fronti.** Vojni taj-
nik Baker je v zadnji seji senatne komisije za
vojaške zadeve sporočil, da zavzame ameriška
armada na zapadni fronti sedaj že več prostora
kakor belgijska armada.

— **Praznik vseh narodov.** Wilson namerava 4. julija
ameriški narodni praznik praznovati kot praznik vseh
narodov.

Shodi.

V Zagorju se bo vršil društven shod za prožne de-
lavce dne 26. maja ob 1. popoldne v gostilni pri Gre-
gorčku za okraje Hrastnik, Trbovlje, Zagorje in Litija.
Poročevalec sodr. Kopač iz Ljubljane.

V Rimskih Toplicah se bo vršil shod za prožne de-
lavce tudi dne 26. maja ob 6. zvečer v gostilni Burja
za okraje Celje in Rimske Toplice. Poročevalec sodr.
Kopač iz Ljubljane.

Rakek. V četrtek, dne 30. maja ob 4. popoldne se
bo vršil javen shod v gostilni »Ševar« z dnevnim re-
dom: Politični položaj in delavstvo. Poroča sodrug
Kopač.

Dnevne beležke.

Citateljem! Verusov članek, ki smo ga pričeli vče-
raj objavljati, nadaljujemo v ponedeljek. Priporočamo
ga vsem sodrugom v pazno čitanje, ker članek v njem
pojasnjuje razvoj vprašanja o ujedinjenju Jugoslovancev.
To je potrebno, ker se socialni demokrati tako rado
odreka pošteno in logično doslednost v tem vprašanju.
Jasno je menda tudi vsakomur, da socialna demokra-
cija vseh narodov prav tako zahteva narodno kakor go-
spodarsko enakopravnost. Vsakoršno zatiranje je na
našem bojnem praporu.

— **Napovedani izlet društva »Svoboda«** se ne bo
vršil v nedeljo. Kdaj bo, obvestimo pravočasno.

— **Cene sočivja v Ljubljani.** Lansko leto se je pro-
dajalo sočivje na ljubljanskem trgu deloma vsled suše,
še bolj pa vsled bližine fronte in množice beguncev, po
nezaslišanih cenah. Ostalih živih primanjkuje, sočivje naj
bi bilo celo poletje glavna ljudska hrana. Letos je bila
n. pr. zgodnja domača solata na ljubljanskem trgu neko-
liko cenejša. Pred kratkim pa so začeli prodajati v
Ljubljani tržaški in vipavski zgodnji grah in črešnje. Za-
htevajo pa za kilogram graha v stročju in ravnotako
črešnji nič manj kot 8 K. V Gorici se pa dobe baje
črešnje po 3 K kilogram. Mestno tržno nadzorstvo naj
stori že vendar svojo dolžnost ter pritisne nesramne na-
vijalce cen in verižnike tako, da bodo imeli enkrat za
vselej dovolj. Neumevno navijanje cen pri južnem so-
čivju bo imelo posledico, da bodo zahtevali tudi za
domači grah, črešnje, potem tudi za solato, zgodnji fi-
zol in krompir itd. trikrat višjo ceno kot bi bila pri-
merna. Ko začno navijalci cen in verižniki pri enem
predmetu uganjati lumparije, najdejo se takoj tudi dru-
gi, ki jih začno posnemati. Kako brez pravega povoda
so začeli letos-pujske prodajati po petkrat višjih cenah,
ko so začeli prej verižniki prodajati mast po 40 in več
kron. Danes z mastjo veriži že vsaka babnica, cene pa
rastejo neznansko. Kaj bo jeseni z mastjo, si normalni
razum upa komaj misliti. Pošteno delavstvo in »mali
mož« pri ti anarhiji ne zasluži niti za porcijo nezabe-
ljene prikuhe na dan.

— **Društvo zasebnih uradnikov in uradnic.** Odbor
»Društva zasebnih uradnikov in uradnic« na sloven-
skem ozemlju, opozarja v Ljubljani bivačče člane, da
do 29. t. m. točno izpolnijo in v društveni sobi v Go-

sposki ulici št. 3. oddajo naročilne listke za premo-
g. Kdor naročilnega listka ni prejel, ga dobi v društveni
sobi od 6. do 8. ure vsak večer.

— **Najvišji sodni dvor je potrdil veliko krivico.**
Graški porotniki so v zadnjem porotnem zasedanju iz-
rekli težko napačno sodbo. Na zatožni klopi sta takrat
sedeli posestnica Marija Kreil in njena nečakinja Tere-
zija Valcher iz Vajnecv radi zažiga. Slednja takrat še
ni bila stara 17 let in zdi se brez vsakega dvoma, da
njena trditev, da bi jo teta silila z grožnjo k udeležbi,
odgovarja resnici. Kreil je zatrjevala, da jo je nečaki-
nja ovadila le iz maščevanja. Sodišče pa je dognalo, da
je bila le Kreil sovražna Pammerju, kateremu je zažgala
gozd. Pri Kreilovi se je dognalo, da je zelo zanikrna
in silovita oseba in da v drugih slučajih — pri broz-
ganju z mlekom — druge pusti pokoriti zase. Žena pu-
sti stradati svoje otroke, sama pa se vlačila z možni
okolo, njen mož pa je v vojnem vjetništvu. Porotniki
so takrat — na veliko začudenje vseh poslušalcev —
oprostili Kreilovo, otroško žrtev pa obsodili na tri leta
težke ječe. Najvišje sodišče je zavrglo ničnostno pri-
tožbo uboge Valcher in tako zapečatilo eno najtežjih
krivic, ki so se dogodile pri porotni obravnavi.

— **Obletnica vojne z Italijo.** Danes pred tremi leti
so pričeli brneti že zgodaj jutraj prvi streli iz italijan-
skih topov na lepo Goriško, na Doberdob in druge kra-
je. Dne 24. maja 1915 je namreč napovedala Italija Av-
stro - Ogrski vojno, ki je prinesla ogromno bedo in
škodo prebivalstvu. To najgrozovitejše bojišče je stalo
Italijane nad 600.000 mrtvih žrtev. Toda ni še konec
pretakanja krvi, ni še popravljena škoda, in nikdar ne
bo popravljeno gorje, ki je zadelo naše rojake, trplje-
nje, ki so ga morali prestati begunci v teh dolgih tren-
letih. Predvčerajšnji »Fremdenblatt« pa obljublja po
nemških virih Italijanom veliko razočaranje, katastrofo,
ki so jo sklenili v Berlinu ob zadnjem sestanku.

— **Vojaštvu prepovedan hotel.** V Pragi so prepove-
dali vojaškim osebam obiskavati hotel »U zlate husi«,
kjer so se vršile pojedine Čehov na čast gostom. Ena-
ko je prepovedano hoditi vojakom v češki »Narodni
divadlo« in v kavarno »Rokoko«.

— **Izpred porotnega sodišča v Ljubljani.** Angela
Mars, 18letna služkinja iz Treboja, je vzela svojemu go-
spodarju denarnico z 2800 K, katere je imel priprav-
ljene, da pojde kupovat vole. Pri posestniku Jevšovar-
ju je imela spravljeno obleko. Ker ondi ni bilo nobenega
doma, je porabila priliko in vzela denarnico s 350 K.
Sodišče jo je obsodilo na štiri mesece težke ječe. —
Alojz Grošelj, posestnice mož, v Znojlah, 42 let star,
je imel dasiravno oženjen, s sosedovo hčerjo Marijo
Maselj dva nezakonska otroka. Plačevati ni hotel ali-
mentacij, zato ga je nezakonska mati tožila pri sodišču.
Medsebojno sovraštvo se je pa še poostriilo radi neke
stene, napravljene iz desk, ki je branila razgled iz
Masljeve bajte proti Grošljevi hiši. Teden dni pred
usodepolnim dnevom pa so izginile te deske. Grošljevi
so sumili Masljeve tega dejanja. Grošljeva hči Fran-
čiška je videla ravno take deske pri Masljem ko-
zolu, na kar ji je oče ukazal, naj jih vzame in pripel-
je domov. Masljeve ženske, videč, da jemlje Grošljeva
hči s kozolca deske, so jo začele zmerjati in tudi ob-
dolženca, ki je stal blizu Masljeve bajte. To ga je pa
tako raztogotilo, da je udaril s krevljo trikrat po glavi
Marijo Maselj, do katere je gojil globoko sovraštvo
radi nezakonskega očetovstva. Marija Maselj je še ti-
sto noč umrla. Alojz Grošelj je bil obsojen na trinajst
mesecev težke ječe. Državni pravdnik je prijavil vzklik
radi prenizke kazni. — Pri Mariji Beznik, posestnika
ženi v Zg. Gorjušah, 24 let stari, je dnaril na dopu-
stu se nahajajoči Lovrenc Zalokar in je pomagal pri
gospodarstvu, ker se nahaja njen mož že dlje časa v
ruskem ujetništvu. Med obema se je začelo ljubavno
razmerje, ki ni ostalo brez posledic. Beznik je pa ta-
koj po porodu otroka umorila na ta način, da ga je
stisnila s stegni, dokler se ni zadušil. Mrtvega otroka
je zavila v cunje in ga drugi dan zagrebala v šupi, ta
pa je, da bi sled prikrita, potresla z listjem. Obtoženka
pravi, da je res zadušila otroka. Pri tem je bila tako
zmešana, da ni vedela, kaj dela. Pri porodu je imela
hude bolečine in je bila sama brez pomočnice. Porot-
niki so Beznikovo soglasno oprostili.

— **Kako cvete oderuštvo.** Naša verni čita-
teljica na Primorskem, ki je čitala naše poro-
čilo, da prodajajo ponekod (»zlate«) prešičke po
500 do 1000 K, ki so težki komaj 15 do 20 kg,
poročila, da je pri Verdnjenu nekdo prodal prešič-
ka, ki ni bil težji nego 8 do 10 kg za 700 K, to-
rež za sedemstotikron. Silno dragi in bridki časi
nas čakajo!

— **Požar.** V mlinu Ane Grudnove na Jeličnem vrhu
pri Idriji je izbruhnil pred par dnevi ogenj, ki je bil uni-
čil mlin in električno napravo. Škode je 40.000 K.

— **Obsodba izpričuje.** V št. 108 »Napreja«
smo priobčili poročilo, kako je g. Ševerak rav-
nal z vdovo Golobovo v Podkrajju pri Zagorju
ob Savji Gospod Ševerak pošilja popravek po
§ 19. tisk. zak., v katerem vse taji ter dokazuje,
da je hotel Golobovi napraviti le uslugo, a je bil
končno po nedolžnem obsojen. Ni ji hotel vzeti
prostora za drva, ni ji ničesar rekel, ni se je do-
taknil, niti ni kaj videla njena hči. Res je samo
tisto, kar je pisal v »Domovini«. No, če je tako,

potem sta kriva njegove nesreče zdravnik in
pa sodnik; zdravnik, ker je napravil napačno
izpričevalo, sodnik pa, ker je g. Ševerkarija po
krivem obsodil. Sicer pa bodi povedano gospo-
du Ševerkariju, da popravki ne smejo obsegati
žaljivih zbadic na nasprotnika in sumničeni; ta-
kih poprav pač ne moremo objavljati.

— **Dopis s Štajerskega.** Župnik iz Laporij, g. Mar-
tin Medved, se ne more potolažiti zaradi pogreba sodr.
Strmška, ker so v izprevodu nosili ljubljanski železni-
čarji vence z rdečimi trakovi. Iz župnišča prihajajo v
svet neverjetne govornice, da je bil rajnik nevernik in
da so dobili njegovi sorodniki od jugoslovanske social-
no - demokratične stranke 17.000 K, da so dovolili no-
siti v izprevodu vence z rdečimi trakovi. Tolažbe, ki
sté mu jo ponujali, rajnik ni potreboval, zato je za-
vestno odklonil vašo ponudbo. Gostobesedna tretje-
rednica Neža T. naj ne misli, da si bo z obrekovanjem
pokojnika pridobila nebesa. Naj lepo drži jezik za
zobmi, če noče, da se ji ne pripeti kaj človeškega. Vsa
čast gospodu kaplanu Jarhu, ki je spremljal pokojnega
na pokopališče, potem ko se je župnik branil, vedel se
je, kakor to pristojno razumnemu dušnemu pastirju. Go-
spodu župniku svetujemo, da se prosi za vojnega ku-
rata, tam ga bode vojaštvo ozdravilo z vidnimi argu-
menti.

— **Pred graško poroto** je stal pomožni poštni sluga
David Lesjak, ki je hotel z enim samim prijemom ukra-
sti 454.000 K, a so ga še v pravem času zasačili. Dobil
je zato eno leto težke ječe.

— **Strašno dejanje ljubosumnega ruskega vjetnika.**
V St. Juriju ob Pesnici na Štajerskem je imel ruski voj-
ni vjetnik Andrej Jakovčenko ljubavno razmerje z 21-
letno posestnikovo hčerjo Alojzijo Habitovo. Zapaziv-
ši, da se dekle ljubimka tudi z drugimi peča, je Rusa
prevzela ljubosumnost, skregal se je z njo, pograbil se-
kuro in jo udaril po glavi, da je mrtva padla na tla. Rus
je nato šel pod streho in se ondi obesil.

— **Revolucija umobolnih v Trstu.** V tržaški umo-
bolnici pri Sv. Ivanu so se bolniki razburili in razbili hit
potrgali vso opravo v svojem oddelku. Vojaški zdrav-
nik dr. Löwy je bil s silo napaden in se je k sreči
skril. Vzrok tega razburjenja je iskati v pomanjkanju
hrane. Omenjeni vojaški zdravnik je skušal na nov na-
čin zdraviti, ker je bil mnenja, da je večina norcev, ki
so simulanti. Določil je za hrano: jutraj črno kavo,
opolndne »vojno juho« in nekaj polente in za večerjo zo-
pet samo črno kavo. Na tak način je mislil odpraviti si-
mulante iz bolnišnice. Prepovedal je sorodnikom, da bi
donašali hrano v bolnišnico. Ta prepoved je umobolne
najbolj razburila in posledica je bila revolta. Intere-
santno je, da se nihče od stražarjev ni upal pomirjevati,
temveč o vsi čakali, da se sami pomirijo.

— **Najslavnejši igralec Nemčije Albert Bas-
srman** gostuje danes v soboto, jutri v nedeljo
in v ponedeljek v »Kino Central« v deželni
gledališču v krasnem igrokazu »Železna volja«.
Njegov nastop je pravi umetniški užitek.

Vojna.

Dunaj, 24. maja. Uradno se razglša:
Po obsežni artiljerijski pripravi so Italijani vče-
raj ponovno napadli naše pozicije na Zugna
Torta in v dolini Adiže. Prva dva napada sta
se zlomila že v našem učinkovitem ognju. Na-
padalci so se umaknili v svoje janke. Pri tret-
jem napadu so prodrli Italijani v bližino naših
pozicij. Cesarski strelci tretjega polka so pla-
nili iz svojih kritij ter so se vrgli na sovraž-
nika. Bližinski boj se je končal s popolno zmago
naših čet. Napadalce smo povsod vrgli na-
zaj. Isto usodo so imeli trije sunki, katere je
izvršil sovražnik proti našim pozicijam na
Monte Asolone. Tudi tukaj je bil vsakokrat kr-
vavo odbit. Tako se je pričelo za Italijane če-
tito leto njihove roparske vojne s težkim pora-
zom. — Šef generalnega štaba.

Berlin, 24. maja. Iz glavnega stana se
poročila: Položaj je neizpremenjen. V ozemlju
Kemmel, na obeh straneh Lyse, južno Somme
ter med Morcuillom in Montdidierom živahen
topovski ogenj. Infanterijsko delovanje je bilo
omejeno na izvidne sunke. — Ludendouff.

Napad na Zugna Torta.

Dunaj, 24. maja. Italijani so hoteli pri-
četak četrtega vojnega leta proslaviti z veli-
kim vojaškim uspehom, katerega so hoteli iz-
rabiti za pomlajenje vojnega razpoloženja. Za
objekt so si bili izbrali naše pozicije v ozemlju
Zugna Torta. Nastavili so za napad celo infan-
terijsko divizijo, a napad, čeravno je bil uve-
den s silnim bobnajočim ognjem, se je popol-
noma ponesrečil. Tudi napad na Monte Asolone
se je razbil na junaškem odporu branilcev.

Od velikega lanskega poraza se je ita-
lijska armada z uspehom izboljšala in preno-
vila. Tudi njena artiljerija je zopet na prejšnjem
višku. Bojna zmoglost italijanske armade ne
zastaja dosti za francosko armado.

Zadnje vesti.

Seidler išče parlamentarno večino.

Dunaj, 24. maja. Načelnik kršćansko - socialne zveze, tajni svetnik Hauser je konferiral danes z ministrskim predsednikom vitezom Seidlerjem o notranje-političnem položaju in o delazmožnosti parlamenta. Ministrski predsednik je naglašal, da slejkoprej stoji na stališču, naj se parlament čim prej ko možno skliče. Poslanska zbornica se bo sklicala na sejo, čim bodo končani potrebni razgovori s strankami.

Ogrski parlament.

Budapešta, 24. maja. Tajna seja poslanske zbornice je trajala do tričetrt na 2., na kar se je vršila zopet javna seja. Zbornica je sklenila na predlog predsednika, da se parlament odgodi do 4. junija. Med tem bodo razpravljali odseki o predloženih predlogah.

Protest proti ustavitvi »Narodnih listov«.

Praga, 24. maja. O prikljiki oblastvene ustavitve »Narodnih listov« so izročile nekatere občine proti oblastveni odredbi proteste pri namestniku. Ker so s tem občine prekoračile svoj zakoniti delokrog, so jih pristojne politične okrajne oblasti posvarile in opozorile, da razpuste občinske zastope, če bi se občine še enkrat vmešavale v zadeve političnih oblasti. Enako so bila posvarjena tudi posamezna društva in združene organizacije.

Nikaragua napoveduje Avstro-Ogrski vojno.

Dunaj, 24. maja. Ministrstvo za vnane zadeve je prejelo obvestilo, da je ameriška republika Nikaragua napovedala Avstro-Ogrski vojno.

Nemiri na Angleškem.

Rotterdam, 24. maja. Glasom indirektnih vesti so nastali v Manchesteru in Glasgowlu veliki delavski nemiri. Vsa pošta iz obeh mest je izostala.

Obletnica italijanske vojne napovedi.

Lugano, 42. maja. Kakor italijanski listi poročajo, je italijanski kralj povodom obletnice vojne napovedi poslal predsedniku Wilsonu brzojavko, v kateri naglašja, da se na bojiščih Francije bojuje danes ameriško-italijansko orožno bratstvo, ter izraža željo, da bi to bratstvo pomenilo pričetek bodočega tesnega sodelovanja obeh narodov na polju državljanskega na predka.

Aprovizacija.

Izdelke iz prekajevalnice Kranjskega deželne mesta za dobavo klavne živine bo mestna aprovizacija razdeljevala v svoji prodajalni v Gosposki ulici na bele izkaznice za nakup mesa po sledečem redu: V ponedeljek, dne 27. maja: od 8. do 10. št. 4401 do 4500, od 10. do 12. št. 4500 do 4600, od 3. do pol 5. št. 4600 do 4700, od pol 5. do 6. št. 4700 do 4800; v torek, dne 28. maja: od 8. do 10. št. 4800 do 4900, od 10. do 12. št. 4900 do 5000, od 3. do pol 5. št. 5000 do 5100, od pol 5. do 6. št. 5100 do 5200; v sredo, dne 29. maja: od 8. do 10. št. 5200 do 5300, od 10. do 12. št. 5300 do 5400, od 3. do pol 5. št. 5400 do 5500, od pol 5. do 6. št. 5500 do 5600. — Vsaka oseba dobi 1/4 kilograma, cene se poizvedo v prodajalni.

Krompir za III. okraj. Stranke III. okraja prejmejo krompir v ponedeljek, dne 27. t. m. pri Mühleisnu na Dunajski cesti. Določen je ta-le red: dopoldne od 8. do 9. ure št. 1 do 200, od 9. do 10. št. 201 do 400, od 10. do 11. št. 401 do 600, popoldne od pol 2. do pol 3. št. 601 do 800, od pol 3. do pol 4. št. 801 do 1000, od pol 4. do pol 5. št. 1001 do 1200, od pol 5. do pol 6. št.

1201 do konca. Kdor se izkaže z izkaznico ubožne akcije s črko A, ali B, ali C, ali izkaznico prve, ali druge uradniške skupine, prejme krompir kilogram po 1 krono, vsi drugi ga plačajo po 2 kroni. Vsaka oseba dobi 3 kg.

Razno.

* Letalni stroj brez vodstva. »Daily Chronicle« piše o naslednjem dogodku v zraku: Nič ni nenavadnega, da se vzdrže letalni stroji v zraku tudi še potem, kadar so njih krmarji mrtvi. Posebno zanimiv slučaj te vrste je naslednji: Nek bristolski letalni stroj se je dvignil v zrak z dvema letalcema ob prav ugodnem vremenu. V višini 3500 metrov sta sprejela letalca bol z nemškim aeroplanom. Tega boja se je udeležilo še nekaj angleških in sovražnih letalnih strojev. Kmalu pa je bilo zapaziti, da bristolski letalni stroj omahuje in se nagiba, in zdelo se je, kakor bi izgubila oba letalca ravnotežje med seboj. V naslednjem trenutku pa se je dvignil stroj zopet pogumno v zrak, dokler ni izginil drugim izpred oči. Popoldne pa je padel stroj približno 20 milj zapadno Arrasa na zemljo. Oba letalca sta bila mrtva in bencinski rezervoar je bil prazen. Nedvomno sta bila letalca ob pričetku boja ustreljena, letalni stroj pa je nadaljeval svojo vožnjo lepo dalje. Vsa vožnja letalnega stroja je bila dolga okroglo 160 milj in je trajala več ur.

Izdajatelj in odgovorni urednik:

Josip Petejan.

Tisk »Učiteljske tiskarne« v Ljubljani.

Izšle so
Razprave X. strankinega zbora.
Cena 1 K 50 v.

Vsak sodrug mora imeti te razprave. V njih je tudi organizacijski statut. Naroča se pri upravi »Napreia« v Ljubljani.

MIZARJI
za pohištvo in stavbenstvo
sprejme
tovarna Št. Vid nad Ljubljano
I. ČERNE, Dunajska cesta št. 28.

Miši, podgane, stenice, ščurki!

Izdelovanje in razpošiljatev preizkušn. radikalno učinkovitega uničevalnega sredstva, za katero dohajajo vsak dan zahvalna pisma. Za podgane in miši K 5; za ščurke K 450; tinktura za stenice K 2; uničevalec moljev K 2; prašek proti mrčesom K 150 in K 3; sem spadajoči razpraševalec K 120; tinktura proti nšem pri ljudeh K 120; mazilo za uši pri živini K 150; prašek za uši v obleki in perilu K 2; tinktura za bolhe pri vseh K 120; prašek proti pernim ušem K 2; tinktura proti mrčesu na sadju in zelenjavi (uničev. rastlin) K 3. Pošilja po povzetju Zavod za pokončevanje mrčesa **M. Jünker, Zagreb 40**, Petrinjska ulica 3. III.

Najbolj zanimiv in najboljši slov. ilustrirani tednik so:

TEDENSKE SLIKE

ki priobčujejo vsak teden mnogo zanimivih slik z bojišč in o drugih važnih aktualnih domačih in tujih dogodkih, ter obilo zanimivega čtiva: pesmi, povesti, **jako zanimiv, lep detektivski roman**, poučne članke in črtice iz gospodinjstva, zdravstva, vzgojeslovja, tehnike in sploh vseh strok poljudnega znanstva.

»TEDENSKE SLIKE« so nepolitičen in nestranski ilustrirani tednik, ki je posvečen le zabavi in pouku.

»TEDENSKE SLIKE« bi naj imela naročene vsaka rodbina, vsaka gostilna, kavarna, vsako društvo itd. Zahtevajte »TEDENSKE SLIKE« povsod in pridobivajte naročnikov.

»TEDENSKE SLIKE« stanejo četrt leta K 3'80 pol leta K 7'50 in celo leto 15.— K. Naročite si »TEDENSKE SLIKE« takoj!

Pošljite nam svoj naslov in pošljemo vam 1 številko »TEDENSKE SLIKE« za stonj in poštine prosto na ogled.

Upravništvo lista »TEDENSKE SLIKE«

Ljubljana, Frančiškanska ulica 10/I.

GORICA - F. Batjel - LJUBLJANA
Stolna ulica 2-4 Stari trg št. 28.

Trgovina in mehanična delavnica.

Moška in ženska dvokolesa

še s staro prevmatiko

šivalni in pisalni stroji, gramofoni, električne žepne svetilke. Najboljše baterije.

Posebno nizka cena za preprodajalce.

Kavarna »UNIONE«

TRST

Velika zbirka političnih in leposlovnih revij in časnikov v vseh jezikih. Shajališče sodrugov vseh narodov.

JADRANSKA BANKA

PODRUŽNICA LJUBLJANA.

Akejski kapital K 20.000.000.

Rezerve K 3.500.000.

CENTRALA: TRST.

Podružnice: Dubrovnik, Dunaj, Kotor, Metković, Opatija, Spljet, Sibenik, Zader.

SPREJEMA: Vloge na knjižice in jih obrestuje po čistih 4%. Vloge na tekoči in žiro račun proti najugodnejšemu obrestovanju. Dviga se lahko vsak dan brez ozira na moratorij. Rentni davek plača banka iz svojega.

KUPUJE IN PRODAJA: Devize, valute, vredn. papirje, itd. in srečke e. kr. razr. loterije.

ESKONTIRA: Menice, devize, vrednostne papirje itd.

IZDAJA: Čeke, nakaznice in akreditive na vsa tu- in inozemska mesta.

DAJE PREDUJME: na blago, ležeče v javnih skladiščih.

PREVZEMA: Borzna naročila in jih izvršuje najkulantneje.

Brzojavni naslov: JADRANSKA. Telefon št. 257.